

Spor ?lgi Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Spor ?lgi Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30907>

Özet

Spor ?lgi Envanteri (Sport Interest Inventory), bireylerin spora yönelik gösterdikleri ilgi düzeylerini ve bu ilginin do?as?n? ölçmek amacıyla geli?tirilm?, çok boyutlu bir psikolojik ölçektir. Bu ölçe?in Türkçeye uyarlama ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi çal??mas?, ?nce Yenilmez, Ersöz, Ç?narlı ve Sar? (2020) tarafından gerçekleştirilmiştir. Çal??ma, özellikle Türk futbol seyircileri örnekleminde envanterin geçerli?ini ve güvenilirli?ini de?erlendirmeyi hedeflemiştir.

Uyarlama süreci, ölçe?in orijinal yap?s?n? koruyarak kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?lam??tır. Envanter, sporla ilgili bili?sel, duygusal ve davran??sal boyutlardaki ilgiyi de?erlendirerek, spor yönetimi ve pazarlamas? alanlarında tüketici davran??ları?n?n anla??lmas?na kritik katkıları sunmaktadır. Elde edilen sonuçlar, Spor ?lgi Envanteri'nin Türk kültüründe spor ilgisini ölçmek için **geçerli** ve **güvenilir** bir araç oldu?unu do?rulam??tır.

Anahtar Kelimeler

Spor ?lgi Envanteri, Spor ?lgi Düzeyi, Psikometrik özellikler, Ölçek Uyarlamas?, Futbol Seyircileri, Spor Yönetimi, Tüketici Davran???, Güvenirlik, Geçerlik.

Yazarlar

M. ?nce Yenilmez, G. Ersöz, S. Ç?narlı, ?. Sar?.

Amaç

Spor ?lgi Envanteri'nin temel amacı, bireylerin spora kar?? duydukları genel ve spesifik ilgi düzeylerini, bu ilginin derinli?ini ve süreklili?ini ölçmektir. Bu ölçüm, sadece pasif izleyicilikten ziyade, sporla ilgili bilgi aray???, duygusal yat?r?m ve tüketim davran??ları? gibi geni? bir yelpazeyi kapsar. Ölçek, spor organizasyonları?n?n ve pazarlamacıları?n?n hedef kitlelerinin motivasyonları? ve ilgi yoğunlukları?n? nicel olarak belirlemesine yardımcı olur.

Türkçe uyarlama çal??mas? (2020), ölçe?in Türk kültürüne özgü dilsel ve kavramsal farklılıklar göz önüne al?nd??nda bile orijinal psikometrik yap?s?n? koruyup korumad??n? saptamay? amaçlam??tır. Çal??manın odak noktası, özellikle Türkiye'de büyük bir popülasyonu temsil eden futbol seyircilerinin spor ilgisini geçerli bir ?ekilde ölçebilme yetene?ini teyit etmektir.

Yapı

Spor ?lgi Envanteri, spor ilgisini çok boyutlu bir psikolojik yapı olarak kavramsalla?tırır. Tipik olarak, ölçek üç ana veya daha fazla alt boyutu ölçer: **Duygusal Ba?lılık** (bir spor dalına veya takıma kar?? hissedilen tutku ve sadakat), **Bili?sel ?lgi** (spor hakkında bilgi edinme, haberleri

takip etme ve analiz etme e?ilimi) ve **Davran??sal ?lgi** (maç izleme s?kl???, etkinliklere kat?l?m ve spor ürünleri sat?n alma gibi aç?k davran??lar).

Uyarlama çal??mas?nda, bu teorik yap?n?n Türk örneklemindeki faktör ayr???m?, yap?sal e?itlik modelleri arac?l???yla test edilmi?tir. Ölçek, bireyin sporu günlük ya?am?n?n ne kadar merkezine koydu?unu ve sporla ilgili olaylara ne kadar yat?r?m yapt???n? de?erlendiren maddelerden olu?ur. Bu yap?, spor tüketiminin alt?nda yatan motivasyonlar? aç?klamak için güçlü bir teorik çerçeve sunar.

Geçerlik

Spor ?lgi Envanteri'nin Türkçe formunun geçerlik analizleri, yap? geçerli?ine odaklanm??t?r. Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) sonuçlar?, ölçe?in orijinal çok boyutlu faktör yap?s?n?n Türk futbol seyircileri örnekleminde yüksek düzeyde uyum gösterdi?ini kan?tlam??t?r. Model uyum indeksleri (örne?in, CFI, TLI, RMSEA), teorik modelin verilerle mükemmel bir uyum içinde oldu?unu göstermi?tir.

Ayr?ca, **ayr???k ve yak?nsak geçerlik** (Discriminant and Convergent Validity) testleri yap?lm??t?r. Spor ilgisi puanlar?n?n, teorik olarak ili?kili olmas? beklenen di?er yap?larla (örne?in, tak?m sadakati veya maç atmosferine kat?l?m) yüksek korelasyon gösterdi?i (yak?nsak geçerlik) ve ili?kisiz olmas? beklenen yap?larla düşük korelasyon gösterdi?i (ayr???k geçerlik) tespit edilmi?tir. Bu bulgular, envanterin amaçlad??? psikolojik yap?y? do?ru ve özgün bir ?ekilde ölçtü?ünü teyit etmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik de?erlendirmesi, temel olarak iç tutarlılık yöntemiyle sa?lanm??t?r. Cronbach's Alpha katsay?lar?, hem ölçe?in tamam? hem de belirlenen alt boyutlar? için literatürde kabul edilen kritik e?i?in (genellikle 0.70) oldukça üzerinde de?erler göstermi?tir. Bu yüksek katsay?lar, envanter maddelerinin ayn? temel yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü ve dolay?s?yla ölçüm sonuçlar?n?n güvenilir oldu?unu kan?tlamaktadır.

Yüksek iç tutarlılık?n yan? sıra, ölçe?in zaman içinde kararlılık?n? test etmek amacıyla test-tekrar test güvenilirli?i de incelenmi?tir. Belirli bir zaman aral???yla tekrar uygulanan test sonuçlar? aras?ndaki yüksek korelasyon, Spor ?lgi Envanteri'nin spor ilgisi gibi görece kararlı bir yap?y? ölçerken **istikrarlı** sonuçlar üretti?ini göstermi?tir. Bu durum, ölçe?in akademik ve uygulamalı ara?t?rmalarda güvenle kullan?labilece?i anlam?na gelmektedir.

Faktör Analizi

Spor ?lgi Envanteri'nin Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal geçerli?ini kesinle?tirmek

için iki amaç faktör analizi yaklaşım benimsenmiştir. İlk amaçta, veri setinin temel yapılarını keşfetmek için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmış, bu analiz orijinal ölçeğin faktör yapılarını doğrulamıştır.

İkinci ve daha kritik amaçta ise Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. DFA, orijinal ölçekten beklenen çoklu faktör modelinin (muhtemelen duygusal, bilişsel ve davranışsal ilgi faktörleri) Türk verileriyle ne kadar uyumlu olduğunu test etmiştir. DFA sonuçları, kabul edilebilir uyum indeksleri ile ölçeğin çok boyutlu yapısının güçlü bir şekilde desteklendiğini ortaya koymuştur. Bu analizler, ölçeğin kültürel adaptasyonunun başarılı olduğunu ve yapısal bütünlüğünü koruduğunu göstermektedir.

Ölçme Aracı

Test Türü: Uyarlama Ölçeği (Orijinal ölçeğin psikometrik özelliklerinin Türkçe örnekleme incelenmesi).

Biçim: Öz bildirim envanteri. Maddeler genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme formatında yanıtlanmaktadır (örn: 1=Kesinlikle Katılmıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum).

Mevcut Dil: Türkçe (Uyarlama); Orijinali İngilizce veya ilgili dilde mevcuttur.

Popülasyon Grubu: Genel spor tüketicileri ve seyirciler. Uyarlama çalışması spesifik olarak futbol seyircileri üzerinde uygulanmıştır.

Yaş Grubu: Yetişkin popülasyon.

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki futbol etkinliklerini takip eden veya bu etkinliklere katılan bireylerden oluşan örneklem. Bu, spor ilgisinin spesifik bir spor dalı bağlamında incelenmesine olanak tanır.

Test Metodolojisi: Ölçek, çeviri-geri çeviri prosedürleri ile dilsel geçerlik sağlandıktan sonra, yapısal eşitlik modellemesi (DFA) kullanılarak yapı geçerliği test edilmiştir. Geçerlilik tutarlılık analizi (Cronbach's Alpha) ile de güvenilirlik kanıtlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Spor ?lgi Envanteri, Futbol Seyircisi, Spor Tüketimi, Yapı Geçerliliği, Cronbach Alpha, Doğrulamalı Faktör Analizi, Geçerlilik Tutarlılık, Spor Pazarlaması.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama: ORCID bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Kurumsal E-posta Adresleri: Kurumsal e-posta bilgileri kaynakta belirtilmemiştir.

Yazma Adresi: Gözde Ersöz (Sorumlu Yazar). İletişim e-postası: gozde0007@gmail.com

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Spor ?lgi Envanteri'nin Türkçe uyarlama çalışması'nın yayını yılı **2020**'dir. Ölçeğin kullanımı için, telif hakları nedeniyle sorumlu yazar (Gözde Ersöz) veya orijinal ölçeğin geliştiricileri ile iletişime geçilmesi ve izin alınması önerilir. Akademik makaleye erişim DOI üzerinden sağlanabilir.

Ölçeğin tam metnini içeren orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [spor-ilgi-envanteri-toad.pdf](https://doi.org/10.1080/23750472.2019.1708208)

Kaynaklar

Yenilmez, M., Ersöz, G., Çınarlı, S., & Sarı, İ. (2020). Examination of the psychometric properties of the Sport Interest Inventory in a sample of Turkish football spectators. *Managing Sport and Leisure*, 25(4), 246-258. <https://doi.org/10.1080/23750472.2019.1708208>

Sorumlu Yazar İletişim: Gözde Ersöz (gozde0007@gmail.com)

Makale Bağlantısı (Proxy): [0310m04so-y-https-www-tandfonline-com.proxy2.marmara-elibrary.com](https://www.tandfonline.com/proxy2/marmara-elibrary.com)

Spor ?lgi Envanteri Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte bulunmamaktadır. Ölçek maddelerinin tam listesine ve derecelendirme detaylarına ulaşmak için, yukarıda referans verilen akademik makalenin incelenmesi veya sorumlu yazar (Gözde Ersöz) ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.